

Onderhoud en beheer schoolplein

Het succes van een groen schoolplein wordt in belangrijke mate bepaald door het onderhoud nadat het is aangelegd. Het doel is natuurlijk dat de school na jaren nog steeds een mooi en fijn schoolplein heeft. Goed onderhoud is daarvoor een vereiste. Maar hoe borg je dat? En welke rol kan de groenprofessional daar in spelen?

Wat houdt het onderhoud in?

De onderhoudswerkzaamheden zijn afhankelijk van het type plein. Het varieert van onkruid wieden, vegen, gras maaien, snoeien, wilgentenen vlechten en water geven tot het vervangen van houtsnippers, planten en hekjes en het schoonhouden van verhardingen. Het is ook van belang dat regelmatig wordt gecontroleerd hoe het plein erbij ligt. Denk aan het in beeld brengen van gevaarlijke situaties, vervuiling, beschadiging, specifieke verzorging van planten, water geven (direct na de aanleg, tijdens vakanties, in droge periodes) etc. Speelelementen zoals een glijbaan, tunnelbuis, heuvel en hut vragen om regelmatige controle.

Beheer- en onderhoudsplan

Het is aan de groenprofessional om vooraf duidelijk te maken wat het beheer en onderhoud op de korte maar ook op de langere termijn inhoudt en wat de bijbehorende kosten zijn. Een gedegen beheer- en onderhoudsplan geeft hierin inzicht. Daarbij is het goed om de school te informeren over ecologisch beheer. Geef bijvoorbeeld aan dat het zaak is om de natuur een kans te geven, planten te laten groeien en te kijken wat er gebeurt. Niet te veel maaien en knippen maar de dynamiek van de natuur gebruiken om de kwaliteit van het plein te verbeteren.

Het idee is dat de gebruikers hierop anticiperen. Zo is bij een wilgentunnel bijvoorbeeld van belang dat de

takken die groeien weer worden ingevlochten. Dan ontstaat een dichte tunnel. De groenprofessionals kan de gebruikers leren zien dat en hoe de nieuwe scheuten kunnen worden ingevlochten.

Het beste is natuurlijk wanneer een deel van het budget kan worden gereserveerd voor onderhoud door een deskundige met verstand van ecologie en speelnatuur. Belangrijk is om ook inzicht te geven in de levensduur van de verschillende elementen.

Wie doet het onderhoud?

In de meest ideale situatie is er budget gereserveerd voor het onderhoud en is het mogelijk dat de hovenier regelmatig langskomt voor de professionele aanpak daarvan. De school kan er ook voor kiezen om het onderhoud onder supervisie van de hovenier te verrichten met kinderen, leer-krachten en ouders. De groenprofessional komt dan bijvoorbeeld een aantal ochtenden per jaar langs om met hen onderhoudswerkzaamheden te verrichten en te adviseren over de werkzaamheden voor de komende periode.

De vrijwilligers kunnen werken aan de hand van een onderhoudsagenda of-kalender die de groenprofessional heeft gemaakt. Daarin lezen zij welke werkzaamheden zij kunnen doen en op welk moment deze nodig zijn.

Het belang van draagvlak is dus ook in deze fase groot. Sterker nog: er zijn 'aanjagers' nodig die zich er hard voor maken dat het schoolplein blijft voortbestaan.

Het is mogelijk om bepaalde onderhoudswerkzaamheden (o.a. vegen en opruimen, maar ook onkruid wieden) onderdeel te laten zijn van de lessen. Er zijn scholen die wekelijks een half uur met de kinderen (groep 6, 7 en 8) op het plein werken. Dit vergroot de betrokkenheid bij het plein: de kinderen voelen zich eerder verantwoordelijk voor het plein en dragen er meer zorg voor.

Verder kan ook de gemeente betrokken zijn bij het onderhoud, bijvoorbeeld door het gras te maaien en nieuw gras in te zaaien. Ook zijn er scholen die hulp krijgen van vrijwilligers van de centra voor Natuur en Milieueducatie of van de Rabobank in het kader van Rabo Doet.

TIP

Het plein is nooit klaar

Maak duidelijk dat een schoolplein niet klaar is na de aanleg. Het is in feite nooit klaar, maar voortdurend in ontwikkeling. Jaarlijks zal er iets nieuws moeten worden aangepakt of worden verbeterd. Veel scholen bekijken ook hoe de kinderen er spelen en wat de behoefte is. Dat kan in de loop der jaren veranderen.

Hulp en advies van de groenprofessional

Hoveniers met ervaring met de aanleg van groene schoolpleinen geven aan dat zij graag in contact blijven met de school en een vinger aan de pols houden. Ze blijven na het opleveren van de tuin beschikbaar voor advies, hulp en antwoorden op vragen. Een hovenier overlegt bijvoorbeeld een paar keer per jaar met de tuinraad van een school en voert de grotere klussen uit. Wanneer de school onderhoud uitvoert, komt hij vaak langs voor begeleiding en instructie. Samen met de docenten bedenkt hij ideeën om de kinderen erbij te betrekken. Zo vervult hij vanuit zijn deskundigheid en betrokkenheid een coachende rol.

Kansen voor educatie

Onderhoud biedt ook kansen voor educatie: in de biologieles kan er bijvoorbeeld aandacht zijn voor de verschillende planten die in de tuin zijn verwerkt en aan onkruid. Er kunnen met handvaardigheid bijvoorbeeld zelf bordjes worden gemaakt met de plantnamen erop die in de tuin worden geplaatst. Zo leren de kinderen (en evt. ook de docenten en ouders) welke planten moeten blijven staan en wat als onkruid kan worden verwijderd.

Bron handboek Groene Schoolpleinen